

GOODPLANET.be

MOEV Inspiratiesessie

‘Wat je buiten leert, komt beter binnen’

SO

27 jan 2021

Door Kris van Ingelghem, GoodPlanet vzw

www.goodplanet.be

K.vanigelghem@goodplanet.be

Reclameblokje

29 april 2021

Buitenlesdag

Inhoud

- Van 'Waarom buiten' naar 'waarom niet buiten'?
- Naar een verandering in Beleid
- Hoe lesinhouden buiten geven?
- Slecht weer?
- Collega's enthousiasmeren (ideeën)
- Project-thema's
- Literatuur

Waarom buiten?

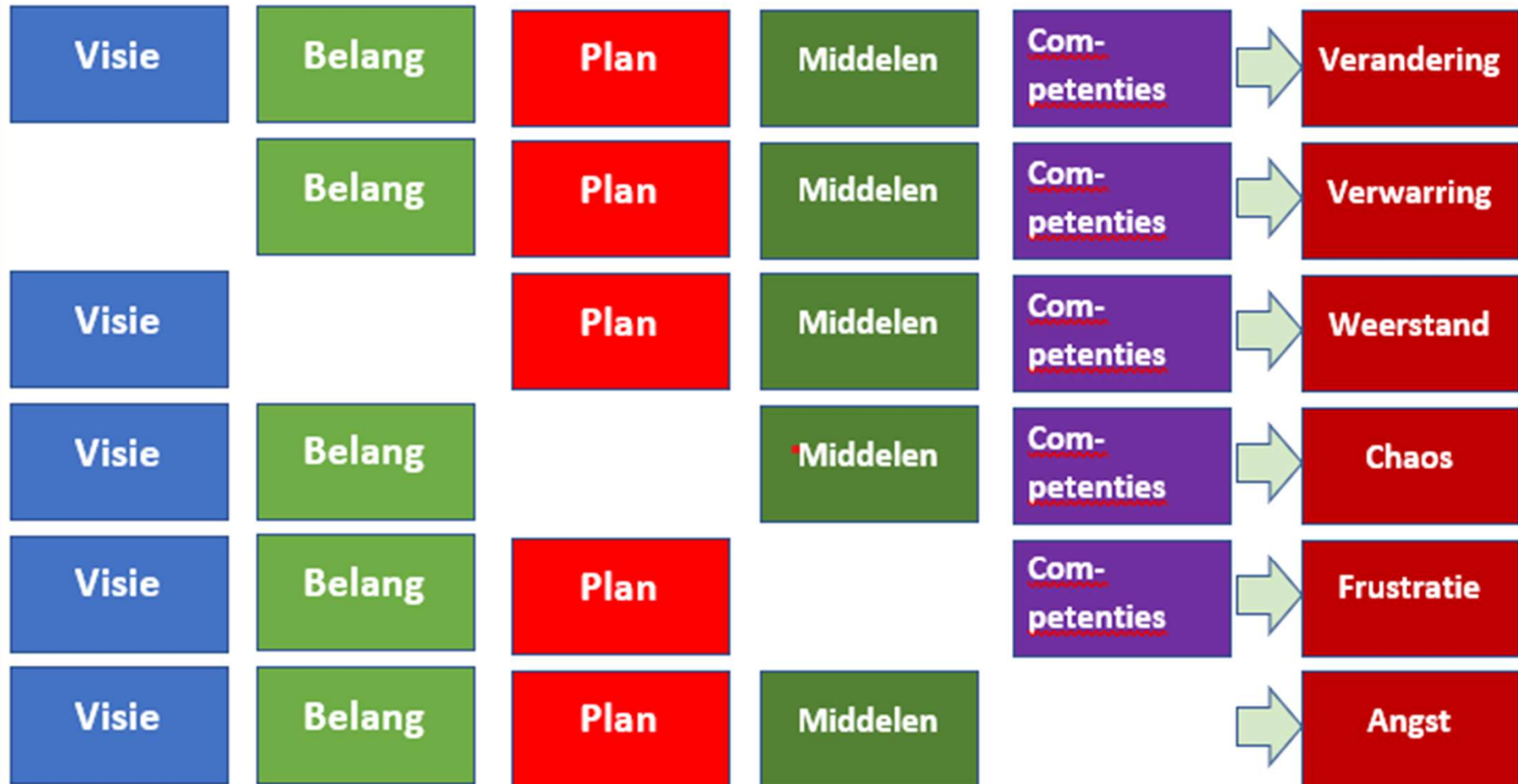
- Realiteit vs. virtueel
- ... *(vul je vak in)* laten werken
- Ervaringen
- Variatie
- Welbevinden
- Sociale vaardigheden
- Creativiteit durven erkennen
- Buitenlucht

Buitenwereld naar de
klas! Top!!!

Klas naar de
buitenwereld?

Model van Erzöts

Missie: Waarom bestaan we?

Visie: Hoe zien we dat?

Beleid: Wat gaan we concreet uitvoeren (plan)?

Schoolbeleid

- Pilootfase: doelstellingen (ev. per graad, afdeling, vrije lesruimte 3de gr)
- Faciliteren: Afspraken, aankopen, opleidingen, inrichting buitenruimte, uitwisseling
- Rol van specifieke vakleerkrachten afstemmen
Vb. doorschuifstelsel, LO: verplaatsingen / bewegingstussendoortjes
- Kansen en remmen
- Rol van leerlingenraad
- *Thuisonderwijs*
- (Buurt)netwerk > Brede school
- Veiligheid en risico's
- Tip: 3 (of 5) x waarom?

Schoolbeleid: 3 x waarom

Rem: We hebben te weinig tijd!

1. Waarom is er geen tijd?

Veel te veel tijd kwijt om ons te verplaatsen.

2. Waarom heb je daar zoveel tijd voor nodig?

We moeten eerst naar de klas, dan terug naar buiten, terug naar de klas...

3. Waarom moet dat zo?

Omdat we ons materiaal nog moeten gaan halen.

We moeten op tijd terug zijn voor de volgende leerkracht.

Slecht weer?

- Opbouwen
- Aankondigen
- Kleding (meerdere lagen)
- Jongeren kunnen tegen kou
- De Truuk van Boer Frans
- Systeemversterkend
- Omgaan met kou
(vuur-beweging-shelter)
- Werk vanuit seizoenen

Buitenles geven. ≠ Je les buiten geven.

- Maak gebruik van meerwaarde omgeving
- Beperk hulpmateriaal
- Van eigen terrein tot...
- Afspraken en grenzen
- Geef ruimte, wees flexibel
- Evalueer met leerlingen
- Communiceer!

Les buiten?

- Stap 1 Doorloop je leerplan
Duid aan wat **buiten** kan en wat **beter buiten** kan
- Stap 2 Kies lesactiviteiten die je makkelijk kan aanpassen naar buitenles. (didactische meerwaarde)
- Stap 3 Doe en kijk niet om

Tijd hiervoor voorzien in vakwerkgroep

onderwijs van de 21ste eeuw

In de 21ste eeuw moeten leerlingen leren hoe ze:

- taal en informatie doen werken,
- kennis doen werken,
- hun verbeelding doen werken,
- moderne technologie doen werken,
- sociale relaties doen werken,
- verandering doen werken,
- hun eigen 'leer-kracht' doen werken,
- hun eigen leven doen werken,
- het leven op deze planeet doen werken.

Project-thema's 1

■ S.T.E.A.M. doen werken

Timmeren & Bouwen (Palet, steen, leem,...)

Bushcraft & Buitenkoken

Arduino buiten toepassingen (vb. stikstofmeting / weerstation)

Machines laten werken (ballista, 'basketmachine')

Proefjes

Hefbomen en katrollen

Rechtlijnige beweging (wip, aanloopbrug)

Energie omzetten

• Met je ECO-team in actie

Biotoopstudie ('[obsidentify](#)' je campus) , bio/chem / fys.

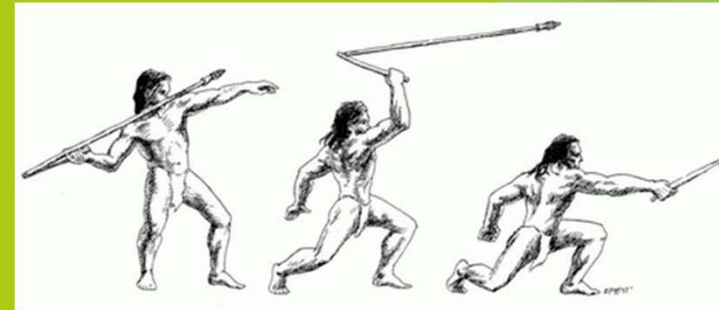
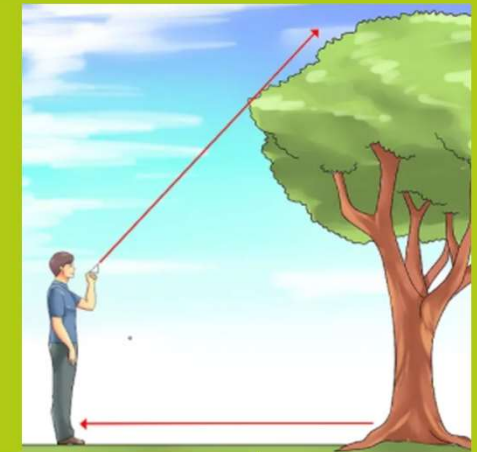
Wateronderzoek-bodem)

Tuinieren: minivoedselbos-minibiotopen maken / beheren-

Educatief Natuurbeheer

Project-thema's 2

■ Talen doen werken

interview, (natuur)poëzie

[Romeinse tuin](#)

Woordenschat

Spoken en luisteren

• Wiskunde doen werken

[Boomhoogte](#) (ook gebouwen, digitaal)

Metingen (lengte, oppervlaktes, volumes, hoeken bepalen, schalen...)

Analyses in grafiek (metingen, tellingen)

• Economie (vraag en aanbod spel, pitching, marketing, monopolie (pt v Cournot), 'eerlijke handel')

• Geschiedenis (Architectuur en stadsontwikkeling, landschap, gewassen (oude granen en industriegewassen, oude technieken:, leembouw, jacht,...(zie ook bushcraft))

• Aardrijkskunde (Landbouw en economie, infrastructuur, bodem en landschap)

• Voeding (tuinieren (van eetbare border tot voedselbos, (oude)graanteelt), landbouw, handel, verwerking, buiten-koken, [wildpluk](#))

• Haartooi natuurkapsels, zelf natuurproducten maken

Project-thema's 3

- **Spel ontwikkelen**

Ontwerp

Parcours

Losse materialen

Volkspelen werp- en bolspelen

Strategiespel! vb. mijnenveld, elektrische muur

Spel met beperkingen

Parcours in groep afleggen met groepsleden me div. mobiele, auditieve en visuele beperking

Voetbal op diverse wijze

bosvoetbal, 3 ploegen op 3- hoekig veld, zonderbal, voet en handbal tegelijk

Move-nat

- **Creatief** (beeld, woord, muziek, drama,...)

Project Rituelen

- **'Earth education'** (beleving + natuur-in-zicht > pos. attitude)

- **Inrichten** (ook voor anderen op de campus)

Rolbewust bij ervaringsleren

Ervaringsleren ≠ alles leren door ervaring alleen

- Nieuwe Kennis –vaardigheden
- Instructie
- Attitudes!
- Talenten- Leerstijlen
- Rollen (toezien, **observeren**, sturen, meedoen, loslaten)

ervaringsleren

Leercyclus van Kolb

- **Concreet ervaren en ondervindend leren**
opdoen van werkelijke ervaring met de realiteit
- **Reflectief observeren / reflecterend leren**
Nadenken over de waargenomen werkelijkheid.
- **Abstract conceptualiseren / conceptualiserend leren**
nagegaan in hoeverre de ervaringen en reflecties die samenhangen met deze éne handeling ook overeenkomen met eerdere bevindingen
- **Actief experimenteren / experimenterend leren**
Toetsen of de basisstelling – het model, de aanpak – in de realiteit stand houdt.

Tussendoortjes

- Actieve verplaatsingen
- Kleine opdrachten
- Rode draad
- Snelspel

Afwisseling

- actief-rustig
- solo-groep
- kennis- vaardigheden
- exploreren, experimenteren

BIJLAGE E: INSPIRATIESCHEMA

Stimulatie van de *motorische, emotionele en sociale ontwikkeling* komt terug bij alle thema's.

Een ideale speelplaats houdt rekening met deze 4 thema's die aanleiding geven tot allerlei verschillende activiteiten. Dit inspiratieschema is zeker niet volledig. Sommige vaardigheden of activiteiten komen terug bij verschillende thema's.

Onthaal en bergruimte (ook voor fietsen en steps) zijn belangrijk om rekening mee te houden. Daar gaan we hier niet op in.

Keep it simple and stupid!

Hulpmateriaal

Overzicht van een aantal leermiddelen / handleidingen: MOS [klascement](#)

MOS praktijkboek voor buitenles: [Klassen zonder muren](#)

[Buitenlesideeën](#) MOS SO

<https://www.ltl.org.uk/free-resources/> (Eng)

ISGA - schoolgrounds month ([international activity guide](#))

[Learning in the outdoor classroom](#)

[Teaching technology outdoors](#)

Groepsspelen in en met de natuur:

-[Vroentespelenboek](#)

-[Draaiboek](#) GoodPlanet 14+

Sites

www.goodplanet.be

www.moev.be

<https://www.movnat.com/beginners-guide-movnat/> (Eng)

www.pimpjespeelplaats.be

www.springzaad.be

<https://k-s.be/>